

Останалите роми рядко проявяват такава ревност в спазването на религиозните задължения. В отговорите си 53% от респондентите ни заявиха, че не се молят или го правят в много редки случаи, 45% изобщо не ходят на църква или джамия, а още 40% го правят само по време на големите религиозни празници. Затова пък широко разпространено е даването на религиозни обети на свято място (в църква, манастир или на теке), коленето на курбан за здраве, различни “очистителни” ритуали, изпълняването на религиозни обряди при погребенията. В отделни случаи при респондентите с ярко изразено турско самосъзнание наблюдавахме по-стриктно спазване на мюсюлманските обичаи. Те обясняват това съвсем прагматично - смятат, че като се представят за добри мюсюлмани, по-лесно ще бъдат приети за турци.

Сред голяма част от ромите наблюдавахме масово разпространение на различни суеверия, много близки до тези, които са били характерни за българите и турците в традиционната селска култура. Повечето от суеверията са свързани с убеждението, че съществуват зли сили, които причиняват болести, безплодие, импотентност и дори смърт. Те са довели до изработването на различни табути, “предпазни ритуали” и “магически практики” (както за причиняването на подобни нещастия на “враговете”, така и за предотвратяването им).

Един от основните маркери за етническата идентичност на българските граждани е майчиният език. Обикновено у дома си говорят на рома половината от циганите в България. Вътрешногруповите различия тук са много ясно изразени. Рома е майчиният език за 85% от кардарашите и ловарите, за 75% от “българските” цигани, за 34% от “турските” цигани и за 14% от “влашките” цигани. Предимно български се говори в 1/5 от домовете на “българските” цигани, в 1/10 от семействата на кардарашите и ловарите и сред 1/20 от “турските” цигани. Около 61% от “турските” цигани обикновено разговарят помежду си на турски, а 84% от “влашките” цигани говорят влашки. Въпреки че повечето цигани в България знаят в някаква степен български език, обезпокоително е, че той е основното комуникативно средство в домовете на едва 14% от ромите в България (главно на тези, които имат преферирано българско самосъзнание). Имайки предвид този факт, става ясно, че държавата трябва да полага специални усилия, за да подпомогне ромските деца в овладяването на официалния държавен език. Най-добре би било това да става още преди тръгването им на училище.